

1941. XI. 26

Trečiadienis

Berlyno politiniai sluoksniai apie Olandų Gvijanos užgrimbą

BERLIN. XI. 25. Jungtinė Valstybių priemonės prieš olandų Gvijaną vokiečių politiniuose sluoksniuose laikomos imperialistinio smurto aktu ir pirmuoju Jungtiniai Valstybių kariniu puolimu pries Pietų Amerikos sritį. Ta idealizmo kaukė, kaip tuose pačiuose sluoksniuose pabréžiamas, kuria Rooseveltas ir jo patarėjai iki šiol dangstęsi, kad paslėptu savo eksploracijos tikslus, dabar nukrito. Iš Jungtiniai Valstybių sluoksnui išėjo prisipažinimas, kad šio žygio priežastis esanti olandų Gvijanoje bokšto klodų „saugumas“. Tas tvirtinimas, kurioje Jungtinės Valstybės norima pateisinti šis smurto aktas, būtent, kad olandų Gvijanos bokšto kasykloms gresia pavojus iš prancūzų Gvijanos, Berlyne laikomas juokingu ir dėl to čia ir atsisakoma rimčiau svarstyti. Jei Jungtiniai Valstybių vyriausybės nuomonės reiškėjas ryšium su šiuo visu įvykiu reikalauja užimti prancūzų Gvijana ir Martinika, tai, kaip čia ypatingai pabréžiamas, yra visiškai alšku, kad Gvijanos okupacija nėro koks nors užbaigtas skyrius, o tik pradžia visos eidių priemonių tollau žygiutu iš Pietų Amerikos kontinento. Čia laikoma galimų, kad olandų Indijos užemimas buvo paskatintas to, kad Brazilijos spyrimasis prieš Jungtiniai Valstybių atrimos punktu vis dar tebera stiprus ir dėl to norėta iškurti arčiau, kad galima būtų turėti trampliną tolimesnėi akcijai. Toliau Berlyne buvo pareikštas spėjimas, kad Jungtiniai Valstybių vyriausybė šalia imperialistinių planų prieš Pietų Ameriką, be abejo, dar turi tikslą apsaugoti susisekimo tarp Natalo ir Bekaro viespatavimą. Jei Brazilija yra pareiškusi sutinkanti su Surimano okupacija, tai, kaip čia manoma, tą padarė stipriai papaudus Jungtinės Valstybėms, kad tuo būdu apsaugoti Pan-Amerikos solidarumo šešelį. Vokiečių politiniuose sluoksniuose niekas nesistebi, kad išbėgusioji Olandijos vyriausybė pribart Jungtiniai Valstybių žyginiu, nes yra žinoma, kad ji plaukia anglių saksų srove ir jis nesigėdina už tai gauti atitinkamą atlyginimą skambančiomis monetomis.

Smarkios kovos iūroje aplink Angliją

Britai mėgino išsikelti į krantą prancūzų pajūryje prie Kanalo. Per kovas iūroje nuskandinti keli britų laivai

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 25. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Rytų fronto centriniame ruože puolamieji mūšiai ir toliau vyksta sekmingai.

Prie Anglijos krantų greitieji laivali, vadovaujamų flotilijos vadų kapitonu leitenantu Bae. H. g. B., puolė stipriai apsaugotą prieš laivų vilkštine ir po smarkiu mūšiu su britų naikintoja's nuskandino keturis sunkiai prikrautus prekybos laivus.

bendros 16.500 tonų talpos, ju tarpe viena 6.500 tonų talpos tanklaiv. Visi laivai be nuostolių gržo į savo bazes.

Jūros sriuje aplink Angliją praėjusia naktį kovos lėk uvai sužalojo bombemis du didesnius, apsaugotoje vilkštineje plaukusius prekybos laivus. Anglijos pietryčiu pakraštyje buvo bombarduoti uostu įrengimai. Kanalo srityje aviacija nuskandino vieną greitąjį britų laivą. Naktį i lapkričio 24 d'ēna

britai, panaudojė keletą laivų, mėgino išsikelti prancūzų pajūryje prie Kanalo. Vokiečių krantų apsauga juos su nuostolis atrėmė.

Visuose Šiaurės Afrikos fronto užuose smarkiai kovoja į orlau. I šiaurę nuo Sid: Baranio orų torpeda pataikė į didesnį britų karo laivą.

Britų aviacija silpnomis pajėgomis mėgino iškristi į vokiečių įrankiai ir į okupuotasias Vakarų sritis. Numušti 3 priešo lėktuvai.

Antikominterno paktas prateistas penkeriems metams

Tuo reikalu pasirašytas protokolas

BERLIN. XI. 25. Per iškilmingą valstybinį akį Berlyne šiandien pasirašytas šis protokolas, kuriu antikominterno paktas prateistas penkeriems metams:

Vokiečių Reicho vyriausybė, kariškos Italijos vyriausybė ir imperatoriškoji Japonijos vyriausybė o taip pat karališkoji Vengrijos vyriausybė, imperatoriškoji Mandžuko vyriausybė ir Ispanijos vyriausybė, matydamos, kad jų sutartos priemonės gintis nuo komunistinio internacinalo veiklos puikiausiai pasiteisina, o taip pat išsitinkusios, kad sutampa jų kraštu interesai ir ateityje reikalauja glaudaus bendradarbiavimo prieš bendrajį priešą, nutarė prateisti minėtojo susitarimo galiojimą ir susitarė tam tikslui dėl šių dalykų:

Str. 1. Paktas prieš komunistų internacinalo, kuris kilo iš 1936 metų lapkričio 25 d. susitarimo ir papildomojo protokolo, o taip pat 1937 m. lapkričio 9 d. protokolo, prie kurio prisiėjo Vengrija 1939 m. vasario 24 d. protokolu, Manžuko 1939 m. vasario 24 d. protokolu ir Ispanija — 1939 m. kovo 27 d. protokolu, prateistas penkeriems metams, skaitant nuo 1941 m. lapkričio 25 d.

Str. 2. Valstybės, kurios, kylejančios vokiečių Reicho vyriausybė, karališkajai Italijos vyriausybėi ir imperatoriškai Japonijos vyriausybėi, kaip pirmoms paktą pasirašiusioms vyriausybėmis, nori prisiėti

prie šio paktu, savo prisdėjimo pareiškimui įteiks raštą vokiečių Reicho vyriausybė, kuri iš savo pusės apie tai praneš kitooms paktą pasirašiusioms valstybėmis. Prisdėjimas išsigalioja nuo tos dienos kai vokiečių Reicho vyriausybė priima pareiškimus.

Str. 3. Šis protokolas surašytas vokiečių, italių ir japonų kalbomis ir kiekvienas tekstas laikomas originalu. Protokolas išsigalioja jo pasirašymo dieną. Aukščiosios susitarančios šalys laiku, prieš pasibaigiant straipsnyje numatytajam penkerių metų laikotarpiu, susitarės dėl tollmesnio savo bendradarbiavimo. Tai pažymėdami, žemiau pasiraše, pilnai ir tinkamai savo vyriausybė išgalioti, pasiraše ši protokolą ir pridėjo prie jo savo antspaudus.

Pagaminta šešių egzempliorių, Berlyne, 1941 metų lapkričio 25 dieną — dvidesimtatsias fasistinės eros metais, tai yra, Syvos eros šešiolikto metų vienuolikto mėnesio 25 dieną.

NEW YORKO RADIJO STOTIS APIE OLANDŲ GVIJANOS OKUPAVIMĄ

BOSTONAS. New Yorko radijo stotis pareiškia dėl Jungtinų Valstybių padaryto Olandų Gvijanos okupavimo: Jungtinės Valstybės tuo parodo savo pasirūpimą, jei bus reikalus, apsaugoti savo kariuomenės pagalba ir Olandų

Antilių salas bei Olandų Indiją. Kartu ši priemonė yra išpėjimais Japonijai nekišti rankų prie Olandų Indijos. Toliau, kaip radio stotis pabrėžia, šis okupavimas yra glaudesnio karinio bendradarbiavimo tarp Jungtiniai Valstybių ir Pietų Amerikos respubliku pradžia.

PARYZIUS. Kaip „Matin“ praneša, prancūzų šarvuotis „Dunkerque“, kuris per anglų puolimą buvo smarkiai sužalotas Šiaurės Afrikos karo uoste Orane, dabar laju yra pataisytas ir gali būti naujodamas tarnybos reikalamas.

VICHY. Kaip pranešama iš Dakaros, prancūzų prekinį laivą „Ville de Tamatave“ anglų karo laivai pagrobė.

Kokia Litvinovo misija Amerikoje?

JIS MĘGINIAS SUDARYTI SU AMERIKA SAVITARPIO PA- GALBOS PAKTA

TOKIO. Apie Litvinovo misija Jungtinės Valstybės praneša „Tokio Niši Niši“ specialiame pranešime iš Istanbulo, kuriame sakoma, kad Litvinovas iš Kremliaus gavės instrukcijų

sudaryti savitarpio pagalbos paktą tarp Sovietų Sajungos ir Jungtinės Valstybių dėl Ramiojo vandenyno.

Pagal ši paktą Jungtinės Valstybės sovietų teritorijoje turinčios gauti

Per lėktuvo katastrofą žuvo aviacijos generolas Wilberg ir pulkininkas Kuerbs

EERLIN. Aviacijos generolas Helmuth Wilbergas lapkričio 20 d. skridamas tarnybiniais reikalaus, lėktuvui nukritus, užsimušė. Kartu su juo sutiko lakūno mirti vienas seniausiuų vokiečių karinių pajėgų lakūnų karininkų. Su generalu Wilbergu žuvo pulkininkas leitenantas Kuerbsas, kuris valdė lėktuvą.

Mirė Čilės prezidentas

BUENOS AIRES. Čilės ambasadorius Callardo pranešė, kad Čilės valstybės prezidentas Aguirre Cerda šiandien mirė. Prezidentas éjo 62 savo amžiaus metus. Aguirre jau lapkričio 10 d. jausdamasis labai blogai, savo, kaip prezidento, pareigas buvo perdavęs radikalų partijos vadui Menzelui.

Rooseveilas remis ir Gaullistus

NEW YORKAS. Olonykštė gaullistų centrinė Jungtinės Valstybės praneša apie Roosevelto raštą skolinimo ir išnuomojimo valdytojui Stettinijui, kuriam nurodoma, kad pagalba pagal skolinimo ir išnuomojimo išstatymą turi būti taikoma ir gaullistams. Toliau Rooseveltas pareiškia, kad gaullistų remimas esas teisetas, nes „gynimas laisvų prancūzų sričių“ taip pat gyvybiškai svarbus Jungtiniai Valstybių gynimui.

Šiaurės Afrikoje kovos eina toliau

Anglams vis nepavyksta išsiveržti iš Tobruko

ROMA. XI. 25. Vyriausiasis ka-

riuomenės štabas praneša:

Marmaricos mūšio lauke ir va-

kar atakakliai kovojo ašies vals-

tybių kariunes pajėgos.

Bir el Gobio srityje, „Ariete“ divi-

zija ir vokiečių šarvuociai divizijos,

užbaigdamos lapkričio 23 d. apsu-

pimo manevrą,

sunaikino 22 ja anglių šarvuociai brigadą.

Buvo paimta daug kitų belaisvių.

Toliau tebevalomai kovos vieta, ku-

rioje pilna paklydusi arba padeg-

tu anglių šarvuociai.

Prie apsuptojo Tobruko, kur prae-

šas, artilerijos ir karinių oro paję-

gų remiamas, mėgino su šarvuociai

prasiveržti, padėtis nė kiek

nepasikeitė ir mūsų kariuomenės dalinių

aišmė visus priešo šarvuociai.

Buvo sunaikinta 12 šarvuociai ir nu-

mušti 3 lėktuvai. Sollimo fronte tie

buvo pailmai, kurių priešas émesti,

panaudodamas į Rytus pritrauktas

divizijas,

buvo ryžt ngai atmesti vokiečių

ir italių kariuomenės dalinių.

Reikia išskelti puikius žygius „Savo-

nos“ divizijos, kuri dalyvavo smar-

kiose kovose, gindama svarbiausias

pozicijas.

Sajungininkų kariunes oro paję-

gos be paliovos dalyvavo sausumos kovose, intensyviai bombarduodamas ir apšaudydamos priešo talkinius. Pakartotinai buvo bombar-

duojami ir Tobruko įrengimai bei uostas. Per oro kautynes mūsų kariunes oro pajęgos numušė 8 prie-

šio lėktuvus. Vokiečių kariunes oro pajęgos numušė 12 kitų priešo lėktuvų. Be to, 6 priešo lėktuvai buvo padegti žemėje.

Per smarkias tos dienos kovas priešui buvo padaryta dideliu nuostoliu žmonėmis, šarvuociai ir karo medžiaga. Mūsų nuoslovai išg. žymūs.

Kirenaikos pietinėje dalyje Gialo oazės nedidelė išg. la parodė atakaklių priešinimai priešo spaudimui. Mūsų kariunes oro pajęgos vėl smarkiai puolė motorizuotas anglių voras, slenkantias oazės kryptimi. Vėl buvo pataikyta į daugybę tos kolonos sunkvežimių, kurie buvo padegti.

Anglių lėktuvai skraidė ties Tripoliu, Bengaziu ir keliomis mažesnėmis Libijos vietovėmis, kur aukėnė ir padaryta tik nedidelė medžiaginių nuostolių. Ties Tripoliu vienės mūsų naikintuvas numušė anglių „Blenheim“ tipo lėktuvą.

Sicilioje vakar popiet zenitine

artillerija numušė vieną „Hurrica-ne“ tipo lėktuvą. To lėktuvu piloto paimtas į nelaisvę.

Rytų Afrikoje priešas buvo susi-

rems su priešakiniais Gondaro da-

liniais. Karinės priešo oro pajęgos

ir artillerija puolė mūsų gynimosi pozicijas, kurios smarkiai gynësi.

Šiaurinėje Gondaro fronte buvo

iš Chercher. Urlago bazės užpulti

priešo junginių ir mūsų junginių išskaidyti.

Tačiau visi anglių puolimai atmušami su nepaprastu stiprumu

ROMA. Anglių veržimasis Mar-

marioco pirmomis dienomis, kaip praneša Stefanio agentūros specia-

Rostovas prie Dono

Zemės ūkio produktų ir akmens anglių prekybos centras

Rostovas yra vienas didžiausių Sovietų Sąjungos pramonės centrų. Jis prie Dono upės maždaug 48 km nuo jos žiočių Azovo jūroje. Rostovas prie Dono yra žymus geležinkelio mazgas, jungiantis Sovietų Sąjungos sritis su Kaukazu.

1939 m. Rostovas buvo 510.300 gyventojų. Dėl savo parkų ir vienų iš didžiausių Rostovas turi vieno gražiausių pietinės Rusijos miestų vardą. Jame yra universitetas ir daug kitų aukštųjų specialiųjų mokyklų.

Rostovo sritis anksčiau buvo gyvenama daugiausia pasurinčiu kozokų. Ir bolševikams ja pertvarkyti buvo gana kieutas riešutės. Daugeliis kozokų ūkininkų nenorėdami bolševikams pasiduoti, per didelius sunkumus pasiekė slėnį ir išsiskaidė po visą pasaulį.

Rostovo miestas atsirado 1761 m. toje vietoje, kur jau 1731 m. dažniausiai Dono upės krante buvo pastatyta tvirtovė. Per 1768—1774 metų rusų turku karą ši tvirtovė ir buvo rusų kariuomenės dalinių operacinių bazė. 1782 m. netoli nuo tvirtovės prie Temerino upės, įtekančios į Doną, žodčiai buvo pastatyta laivų statykla.

Vis didžiausių prekyba, kuriai dėl pagaus transporto Dono upe buvo labai palankios sąlygos, ir buvo akstinas augstameistui. Svarbiausios prekes buvo žemės ūkio produktais, o klimatas — kontinentinis. 75% visų žemės ūkio produktais buvo pagauda žemės ūkio produktais, kuris aptarnavo visą pietrytinę Europos Rusiją. Būdamas ir „Kaukazo vartais“ Rostovas prie Dono kartu buvo ir didelio gyventojo persikėlimo kryžkelė.

1867—1871 m. Rostovas buvo geležinkelio per Charkovą sujungtas su Maskva. O 1875 m. su Voronežu ir tais pačiais metais su Vladikaukazu, kuris dabar vadinamas Ordžonikidze.

Jau nuo seniausių laikų Rostovas prie Dono yra didžiausias žemės ūkio produktais centras. Rostovo sritis yra labai svarių žemės ūkio sritis, nes jos žemė yra juodžemės, o klimatas — kontinentinis. 75% visų žemės ūkio produktais buvo pagauda žemės ūkio produktais, kuris aptarnavo visą pietrytinę Europos Rusiją. Būdamas ir „Kaukazo vartais“ Rostovas prie Dono kartu buvo ir didelio gyventojo persikėlimo kryžkelė.

1867—1871 m. Rostovas buvo geležinkelio per Charkovą sujungtas su Maskva. O 1875 m. su Voronežu ir tais pačiais metais su Vladikaukazu, kuris dabar vadinamas Ordžonikidze.

Jau nuo seniausių laikų Rostovas prie Dono yra didžiausias žemės ūkio produktais centras. Rostovo sritis yra labai svarių žemės ūkio sritis, nes jos žemė yra juodžemės, o klimatas — kontinentinis. 75% visų žemės ūkio produktais buvo pagauda žemės ūkio produktais, kuris aptarnavo visą pietrytinę Europos Rusiją. Būdamas ir „Kaukazo vartais“ Rostovas prie Dono kartu buvo ir didelio gyventojo persikėlimo kryžkelė.

Maisto dalykų pramonė Rostove taip pat yra išaugusi. Ji atlieka didelį vaidmenį apdirbant žemės ūkio produktus (maidinai, makaronai, konservai, tabako fabrikai, vyno šaldytuvai ir t. t.). Kartu ten yra išaugusi ir nemaža odos pramonė.

XX amžiaus pradžioje Rostovas buvo vienas didžiausių pietinės Rusijos pramonės miestų. Jame buvo susisiekusios įvairiausios rūšies didelės pramonės įmonės. Rostovo sritis ir dabar tebėra viena didžiausių Sovietų Sąjungos pramonės sričių. Ji užima pirmą vietą žemės ūkio mašinų gamyboje. Rostove esančios žemės ūkio mašinų fabrikos („Rostseljmaš“), yra pats didžiausias šios rūšies fabrikas visoje Sovietų Sąjungoje. Siame fabrike pagaminama apie 30% visų Sov. Sąjungoje pagaminamu mašinų.

Pulkininkas J. Petruitis

Kaip jie mus sušaudė

73

Nuostabu, kad nė vienaš uodus jų nekando, tuo tarpu, kai aš negalėjau nuo jų atsiginti. Pora lavonų, man atrodė, buvo iš Kauno kalėjimo, nes jų galvos buvo aprūpintos baltomis skepetaitėmis.

Plente sutikau iš Červenės einančią moterį, kuri man pasakė, kad birželio 27 d. mačiusi, kaip enkavedistai krovė lavonus i sunkvežimius ir vežė kažin kur Bobruisko kryptimi. Kiti enkavedistai tuo pat metu miško gilumoju su šunimis medžiojo ir šaudė pabėgusius kalinius.

Buvo liepos 2 d., kai, saulei jau visai leidžiantis, atėjau į Červenę. Maniau, kad prieš miestą būsiu sargybiniu sulaikytas, bet niekas manęs nesulaikė. Ties kalėjimu, kurio vartai ir durys buvo išlaužti, ramiai prausėti vienmarškiniai vokiečių kariai. Jie vakarienę valgė ir ilsejosi. „Koks didelis skirtumas, — pamanau sau, — tarp kultūringų žmonių ir žvérių azijatų!“ Nei jiems tų sargybų tiek reikia, kaip rusams, kad ne tik praeiti gatve, bet ir pasirodyti nebuvo galima. Perėjau visą miestą iki pat parko — niekas manęs nesulaikė. Visi žmonės laisvaliai vaikščioja, nieko netrukdomi dirba, kas jiems reikia. Mergaitės iš šulinų semiai vandenį, vokiečių kareiviai padeda joms ištrauktis kibirus.

Olandų Gvijanos užėmimas - didžiausia sensacija Amerikoje

NEW YORKAS. Baltuji rūmu pranešimas, kad Jungtiniai Valstybių kariuomenės daliniai užima Olandų Gvijaną, yra pagrindinė visos New Yorko vakarinės spaudos sensacija. Laikraščiai Vašingtono agentūrų pranešimus skelbia milžiniškomis antraštėmis. Interventioninės „New York Post“, vis dėlto, praleikia visus kitus laikraščius ir didžiulėmis raidėmis rašo: „Jungtiniai Valstybių kariuomenė — i Pielė Amerika“. Remiantis venu to laikraščio Vašingtono korespondento pranešimu, Jungtiniai Valstybių

žygį siekama ne tik apsaugoti Gvijanos bokso kasyklas, bet ir pasinaudoti Olandų Gvijana kaip aviacijos ir karo laivyno baze. „New York Journal American“ išdėjo Pielė Amerikos žemėlapį, kuriamo Olandų Gvijana pridengia didele Jungtiniai Valstybių vėlava.

NEW YORKAS. Ta faktą, kad Jungtiniai Valstybių kariuomenė — i Pielė Amerika“. Remiantis venu to laikraščio Vašingtono korespondento pranešimu, Jungtiniai Valstybių

žygis suartina daugiau negu kada nors Jungtiniai Valstybių ir Pietų Amerikos kraštų karinius interesus. Ne paskutinį kartą naujai laimėta Jungtiniai Valstybių bažé pagerinanti strategines Jungtiniai Valstybių pozicijas siauriausioje Atlanto vandenyno vietoje priešais Vakarų Afriką. „New York Times“ Vašingtono korespondentas pastebė, jog ši priemonė kartu su pareiskimui apie taikymą gaujiliams skolnimo ir nuomojimo istatymo nė kiek neleidžia abejoti, kad bendradarbiavimas su Vichy vyriausybe praktiškai yra baigtas, nors santykiai su Vichy nėra dar nutraukti.

BRIUSELIS. Vyr. karo komendantūros teismas Luettche už attentatus su sprogtamaja medžiaga pasmerkė mirti penkis Belgijos gyventojus, kurie šiuos attentatus atliko. Mirties sprendimui vykdymas laikinai atidėtas su salyga, jei daugiau štokučių paskesinimui nepasikartos.

ISTANBULAS. I. Istanbulo Haydarpaşa stotį vakar priešpiet iš Afganistano atvyko 180 vokiečių ir 28 Italai, kurie, kol iškeliaus į savo tėvynes, nugabentė į vienam kaimine vokiečių kolonijos pagalbinės tarnybos paruoštus namus.

Bolševiku ir jų draugų darbai Bulgarijoje

Kuo kaltinamas Dimitrovas ir jo bendradarbiai

SOFIJA. Byloje, iškeltoje Dr. Dimitrovui ir draugams, pirmadienį savo kaltinamasių kalbas baigė viešieji kaltinojai. Jos truko keturių dienų ir tuo būdu yra ilgiausios bulgarų teisės istorijoje. Kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares platų planą užimti Bulgarijai su išdavikų pagalba. Šio iš Anglijos kilusio plano partnerė buvusi dar viena didelė valstybė. (Turima galvoje Sovietų Sąjungą). Sovietų agentai, kaltintojai, tarp kito, nurodė, kad Dr. Dimitrovas Belgrade buvo ištrauktas. Jis esąs sudares

Aplink Juodąsias jūras

FRAGMENTAI RYTŲ KARO PARAŠTĖJE

Odesa ir Batumas — du galiniai sovietų stulpai prie Juodųjų marių. Tarp jų 1.700 km krančio. Didžesnioji ir kaip tik esmingoji jo dalis iš sovietų rankų jau išmušta. Lieka dar pakraštys i pietus nuo Rostovo, bet ši paėmės anas nuo Europos Rusijos praktiškai kaip ir atskirtas. Taip tai sovietai yra ne'ekę Juodosios jūros; didžiasias Rusijos upės — Buga, Dniepr, Dona — arba bent jų žiotis jau valdo vokiečiai, — milžiniški to krašto plotai jau yra netekę ryšio su Juodosios jūros vandenimis.

O tais vandenimis eidavo pati svarbiausioji Sovietų Sajungos prekyba. Juk Juodojoje jūroje buvo sutelkti kone pusė — maždaug 45

proc. — viso sovietų prekybos laivyno, apimančio aplie 150 laivų ir sudarantį apie 500.000 brutto registerio tonų. Šiandien sovietai ji turi laikyti eliminuotu. Jau vien tatai jiems reiškia katastrofa. O kiek tokiu reiškiniu!

Prieš keletą dienų laikraščiuose skaičių įdomu pranešimą. Tai buvo žinia apie tai, kaip anglai ruošiasi išduoti savo bolševikinės

jungininkus. Beje, tai buvo galima pramatyti nuo pat pradžios, nes gaišku, jog tu dvieju sajungininku bičiulys ē iš tikrujų tokia, kad jie jei imantų, kitas kita šaukštė vandens prigirdytu.

Šikar, girdėjom apie tai, jog anglai, regdami sovietų Kaukazą greit būsiant visiškai a'kirstą, jau įmė kombinuoti, kaip ko sklandžiausiai tas žibalui pertekusias sritis paglemžti sau ir tokiu būdu pasiekti tai, kas nebuvu pasisekę po didžiojo karo. Būt, anglai veda pasitarimus su Kaukazo taučių emigrantiniais atstovais, žadėda-

mi ju tautoms nepriklausomybę — anglų „globoje“.

Šiotoji žinia primena mums ilgas ir atkaklias narsiuojančius Kaukazo kalnėnių kovas su bolševikais po Didž. karo. Šių kovas kurį laiką palaike ir anā karą laimėjė sajungininkai, bet tiek, kiek tai buvo reikalinga ju kovose dėl naftos.

Kaukazo frontui aktualėjant, vokiečių spaudoj paskutiniosioms dienomis dažniau imta minėti Turkių vardas, kuri negali būti pa-

mirusius, jog po Didž. karo ji yra netekusi Batumo — itin gražaus miesto ir reikšmingo uosto prie Juodosios jūros.

Iš žurnalo „Volk und Reich“ mes parinkę norim dėl idomumo patiekti keletą duomenų. Rusai Didž. karo metu Kaukazo fronte laikė 250.000 kareivių, turkai — ligu 100.000; tačiau šiaudžien abieju tūšilių salygos nesiduoda ne iš tolo prigimamas su anc meito. — Nuodžiojo karo Turkių žymiai išplėtė ir patobulino savo susisiekimo tinklą Kaukazo link. Turkių turi 16 mil. gyventojų; jos taikos meto kariuomenė 120.000, meinius naujokų kontingetas 80.000. Turku karys yra geras ir narsus; Didž. karei jis parodė savo lygi.

Tajo vyriausybė rengiasi mobilizacijai

BANGKOKAS. Karaliaus įsakymu Tajo ministeriui pirminkui ir vyriausiam karinių pajėgų vadui Luang Bibul Songgramui pavaesta tiesioginė Tajo krašto apsaugos ministerijos kontrolė. Tajo laikraštis „Suvamabhum“ praneša, kad Tajo vyriausybė svarsto reikala mobilizuoti visas pagalbinės Tajo pajėgas, kad kraštą būtų pasiruošę bet kuriam eventualumui. Dešimtys tūkstančių savanorių šiomis dienomis pagal vyriausybės raginimą turi istoti į civilinė priešlektinės apsaugos tarnybą Bangkoke ir jo priemiestiniuose. Tai daugiausia liečia vyrus tarp 30 ir 40 metų amžiaus.

SIŪLO OKUPUOTI PRANCŪZU. MAROKĄ

NEW YORKAS. Pranešimui iš Londono, Ward Price laikraštyje „Daily Herald“ ragina Jungtinės Valstybes su „taikos armija“ okupuoti Prancūzų Maroką, panašiai, kaip Jungtinės Valstybės pasielgė Islandijoje ir Grenlandijoje.

ZEMES DREBĖJIMAS LISABONOJE

LISABONA. Antradienį popietis Lisabonoje įvyko smarkus žemės drebėjimas, trukęs kelias sekundes. Namai pradėjo siūbuoti, gyventojai skubėjo iš namų ir krautuvė, o susisiekimas sustojo. Tačiau drebėjimas greitai baigėsi. Apie nuostolius nepranešama.

AMSTERDAMAS. Rhondda-Tal-Wales, kaip iš Cardiffo praneša, įvyko sunki nelaimė. Vienas tramvajus, kuris vežiojo Abergorkio

kasyklų darbininkus, nukrito nuo staigaus šlaito. Penki darbininkai buvo užmušti, o 23 sunkiai sužeisti.

VICHY. Prancūzų oro susisiekimo valstybės sekretorius generalas Bergeretas, kuris, kaip žinoma, atlieka inspekcinę kelionę Šiaurės Afrikoje, antradienį iš Rabato atvyko į Casablanca.

Suomių tauta nodidelė, o visukeišių darbo daug — plynos rankos visiems, juoba, kad dabar visi vyrai fronte. Užtai ir vaikai ten stoją prie darbo, kurio suaugusieji nebeaužemėja. Jie vadinas „karai — jauni“, tie vaikai, kuriu Šitokiu būdu sutelktu s'ovklose yra apie 60.000. „Kariu — jauni“ varda jems davė suomų šaulių vyr. vad. gen. Halmbergas savo įsakymės rugsejo 17 d. Šitas vardas surištas

su tradicija, suomiu tautinis dainus Runebergas vienoje dainoje gieda apie kari — jauni, kartu su visa tau kovojančių dėl gyvenimo ir laisvės.

Vienas vokiečių laikraštininkas, suomiu leitenanto lydimas, aplanko viena tokiu kariu — jaunių stovyklą netoli Helsinkio. Suomios sostinės, kurios įgula sudaro du tūkstančiai žmonių vaikų. Minimoji stovyklą besanti paveikslėlio sa-

Lapkričio sukaktys

LEIBNIZ'AS IR LAVATERS

Lapkričio 14 d. suėjo lygiai 225 metų nuo garsaus vokiečių filosofo ir matematiko Gottfriedo Wilhelmo Leibniz'o mirties. Vargu ar atsirastu apviestesnis žmogus, kuris nežinotu Leibniz'o vardo. Leibniz'o asmenybė tuo idomu, kad jo minties kūryba be galo įvairi, tačiau visur kur ryški. Leibniz'as gimė 1646 metais Leipzigje vieno profesoriaus šeimoje. Dar vaku būdamas Leibniz'as buvo plačiai apsilankotas. Turėdamas 15 m. buvo būdamas Leipzigio universiteto studentas, išnagrinėjo scholastines ir mechanistinės fizikos problemas ir atidavė savo pirmenybes mechanistinėi fizikai. Tačiau baigęs juridinius mokslius atsidavė diplomatinėi karjerai. Betgi Leibniz'as traukė grynas mokslos. Jo čia išspręsta ne viena problema. Leibniz'as, vienu laiku drauge su Newtonu, tačiau savarankiškai, išsprendė funkcių problemą, kuri šiandien vadina begaliniu mažybių analizu. Dar ir šiandien matematikos vadovėliuose yra bražomi Leibniz'as diferencialu bražinėliai. Tieša, mokslininku tarpe buvo iškeltas

pirmenybių klausimas, kas yra išsprendės funkcių (Newtono flukcijų) problema, be kurios šiandien negali apsieiti jokių technika ir statyba. Nors ta problema abieju mirusiuvių savarankiskai buvo išspręsta, tačiau vis dėlto grafinio ir žymėjimo patogumo atžvilgiu yra priimta Leibniz'as sistema.

Be to, Leibniz'as nagrinėjo ir kitas problemas. Leibniz'as norėjo išspręsti būdrinės, universalinės kalbos klausimą, kad visos tautos susikalbėtu, susirašytu viena kalba. Tai nebuvė kuri tarptautinė, esperanto pobūdžio kalba, bet tarptautinis raštas, pagristas ideografinės rašybos pagrindais. Pagaliau, Leibniz'ui rūpėjo sukurti ir vieninga filosofinė sistema, kur pranyktu visokios filosofinės priešingybės, o taip pat suteikti visas krikščionių tikybas į vieną bažnyčią. Be to, Leibniz'as rūpinosi sutaliktu mokslių ir tikyba, pasauly ir dviasia. Visa tai rodo Leibniz'ą turėjusi neapratstai daug jėgų aprėpti tokį milžinišką minties, kūrybos pasauly ir la-

bai dažnai taikliai spresti rūpimus klausimus.

Lapkričio 15 d. suėjo 200 metų nuo Johanno Casparo Lavaters'o gimimo dienos. Lavaters buvo sveicaras, vokiečių kilmės. 1775 — 78 metais Lavaters išleido 4 tomelius vienos knygos „Physiognomischen Fragmenten zur Beförderung der Menschenkenntnis und Menschentheorie“ (Fiziognomijos fragmentai nustatyti žmogaus prigimčiai). Knygos pasirodymas turėjo didelį pasiekimą. Daug kai interesavosi Lavaterso knyga. Knijoje buvo dėstoma, kad žmogaus veido bruožai, jei jie panašūs kurio noro paukščio, ar žvėries bruožams, leidžia spresti apie žmogaus charakterį. O būda. Aišku, vėliau mokslias nustatė, kad Lavaters išvedžiojimai neatitinka tierių. Tačiau visi Lavaters' viršinimai turėjo tam tikrą reikšmę, nes tas klausimas buvo plaučių pradėtas nagrinėti ir, pagaliau, moksliniškai išspręstas rūpimas klausimas, o ne vien aprioriniuose teigimais.

A. L.

loje, buvusioje vandens sporto klubo bo buveinėje. Jau iš šono matyti, kad ši oji stovyklos vieta jauniesiems jos gyvenojamų teikia visa kas tokiam amžiui itin patrauklūjus išpūti ir nuotykių.

— Tiems kariams — jauniams tenka svarbus uždavinys, — aiškina žurnalistų lydis suomiu kariuonius. — Mums rūpi juos padaryti naudingais pil'ečiais ir suteikti jems iš dvasinių ir fizinių galių, kurios jems vėliau bus reikalingos kaip tikriems kareiviams. Mes venčiame popierinio mokymo ir auklėjimų s'atom praktiniu pagrindu. Žaidimai platiose apylinkėse, orientavimosi pratibus, v'sokie užsiemimai — tai jūrų kariuonis parengimais. Mums priešus jie sustoja; ju vyresnis prieina, atsistoja ramiai, kariškai pasiveikina ir skambiu balsu atrauktuoja:

— Pone leitenante, kariu — jaunių pirmoji centrinė, 32 žmonių. Cia 12 žmonių; trys atostogų, kiti išsiusti darbams. Raporuoja karys — jaunis Karhus.

Mūsų leitenantas jan. padėkoja jūrų dirbtinių tolliau. Vėl sučerška piuklai, supokšti kirkviai, ima plaukšti dulkinamos antklodės. Nueinam į „kareivines“. Jūrų durys pasirodo puskarininkis, stovyklos komendantas, prisista o, pasisako pavarde: Nurmi. Kieme vaikai stabtelių dirbtinių tolliau. Nurmi? Taip, šitas puskarininkis, suomiu tolliaus stovyklos komendantas, yra tas pats garsusis suomiu sportininkas, legendinis bēgikas, viename pasaulyje žinomas ir išgarsėjęs vyras — Paavo Nurmi!

galo kvaksi vištos ir nueina tolliau. Aišku, i miežius...

Ir tik dabar jis pro ta langiuką pasižiūri žemyn. Puiki, graži jo sodyba. Puse amžiaus į ja sudėjo. Ir sveikata, rūpestis ir naktis. Abu su žmona kaip jaučiai dirbo...

— O, jau čia tie prakeiktieji!... — jis neramiai pasijudino ir atsitraukė nuo langiuko.

Vyras jau lipo į kalniuką. Andrius custojo, ir kiti jis apsupo mažu ratu. Andrius matininkui duoda papirosa, duoda ir kitiems ir pats užsiroku...

Būrelis pajuda ir ateina į kiemu. Jonaitis īar tolliau nuo langiuko pailinko. Vyru nebemati. Tik girdėti, kaip jie šnekasi, beveik čia pat po stogu. Prie diligējinių susipešę jaunikliai gaidžiai. O ten tiesiai — debesys kaip akmenys jaugo į mėlynę ir nebepasižintina.

— Andriuk, Andriuk! — Jonaičius bėga prie bernos ir išskabina į jo ranką. — Andriuk, ar tu vėl sugrijai pas mus? Si ryta aš tau riešutu prirink...

Andrius nutveria berniuko ausis, ir palengva spaudžia:

— A, tu buožės vaike, aš tau... O kur tavo žemės?

— Mama sakė, kad nėra.

— Mama išėjo ten, o ten... — jo mažas kumščiukas pakilo į beržynėlio pusę.

Andrius vėl suspaudžia vaiko ausis. Vaikas nutveria bernos ranką, sukanā dantis, kenčia ir meilinasi, sukdamais aplink jį.

— Andriuk, tu ateik rytoj, aš tau riešutu duosi. Mama išėjo ir kama-ra užrakino...

— Drauge matininkė, jūs galite iš savininko išmatuoti. Juk mes turim planą į žinom, kad čia yra 34 ha. Jis savanoris. Iš valdžios nemoc

ČIA MŪSU ŽEMĘ

Stai ka aš tau norėjau pasakyti. Tau aš nedovanosi: visus metus tu gérė mano prakaitą. Nemanyk, nedovanosi! Tavo gadyne jau supelėjo, ponas Jonaitis. Dabar tu jau nebegebersi mano krauso...

— Andriau, ir ko tu čia dabar karošiuojes? Ar aš tau blogas buvau? Darel, ką užsimanei, valgei, ką norėjai — ar aš tau bent viena piktą žodi pasakiau? Pasakyk man, ar sakiai tau ką nors? Pats gerai žinai: iš kalėjimo pas mane atėjai plikas visi pro duris mėtė. O aš priemliau tave kaip savo tikrą vaiką. Ir ko tu dar nori? Aprengiau tave, priežiūrėjau. Juk visi gerai žinom — užmušei Pelėsi ir pasiemi pinigus. Visas valsčius žinojo, bet aš tave priemliau.

Andrius atsirėmė į žiogri, sukržavo kojas ir išsiškėtė kaip karalius.

— Palauk, Jonaiti, mes dar pasikalbėsim.

Jonaitis prisilinko arčiau, taip pat atsirėmė į žiogri ir sulėtinio balsą:

— Klausyk, Andriau, juk tu taip pat sažinė turi. Na, pasakyk man, ar aš buvau tau blogas? Ko tu iš manes nori? Juk ir aš toks pat bernas, ir mano žmona tokia pat. Abu pas gąsdiniorus tarnavom. Gali visu kaimynu klausti. Iš nieko gyventi pradėjom, kaip arklių dirbom. Juk nevogėm ir neplėšem, bet dėjom cenną tave cento. Stai ir turim tą žemele.

Andrius nukrėtė ranką:

— Tylėk, užteks tavo pamokslu. Prisiklausiau per tuos metus... Dabar tu galėsi pamatyti mano sažinę, greit pamatysi.

Bernas apsiengė šventadieniskai ir ėjo per kiema. Jonaitis jis dar sulai-kė prie svirno:

— Andriau, tai ir išeisi taip — be žodžio?

— O ka? Tu nori, kad aš tau rankas bučiuočiau? Pamatyti, dabar tu man bučiuosi. Greit, greit pamatyti...

Bernas nuslinko už svirno. Jonaitis suvirpėjo. Baisiai užvire po širdimi. Jis sušuko tada pakeltu balsu:

— Na, ir eik! Eik, eik! Kō čia dar stovi. Juk ten taves laukia tokie pat, kaip ir tu. Eik, eik pas tuos vagis.

Andrius išėjo.

Bet Jonaitis negalėjo užmigti. Sunkus gyvenimas! Jis kaip mažas vaka pasarbėjo iš lauko. Jo galva sumišo, tarsi į ja būtū kas kietu daiktu trenkės.

Siandien jis palipėjo ant kalnelio ir pamatė žmonių būrelį Survilos rėžiuose. Ten buvo ir Andrius, buvo dar keli bernai, du žydeliai ir matininkai. Jis visuose ž

KRONIKABO

PATARĘJAI PRIE VILNIAUS APYGARDOS TARĘJO ISTAIGOS

Prie Vilniaus Apygardos Taręjo Istaigos paskirti Apygardos Taręjo pataręjai specialistai: agr. J. Lukoševičius — žemės ūkio reikalams, Vilniaus miesto gyd. VI. Bagdonas — sveikatos reikalams, inž. Al. Pakalniškis — prekybos ir pramonės reikalams ir inž. B. Basilius — statybos reikalams. Sie pataręjai rūpinisi savo specifinių reikalais visoje Vilniaus Apygardos teritorijoje. (NL, Nr. 124).

KAUNO MIESTO SAVITARPINĖS PAGALBOS KOMITETAS

Stasys Jasiunskas — pirm., Jonas Plikčiulis — vicepirm., Pranas Saladžius, Simonas Morkūnas, Vincas Kemežys, Valer. Bankauskienė — narių, Pranas Jakubauskas — reikalių vedėjas. (ir).

DAR VIENAS LIAUDIES ANSAMBLIO KONCERTAS

Dėl didelio publikos domėjimosi Vilniaus Filharmonijos liudies ansamblio koncertas bus dar ir ketvirtadienį, lapkričio 27 d., 15 val. Koncertas bus Didžiajame Kauno Teatre. Biletais gaunami teatro kasoje.

IŠDUODAMOS NAUJOS MAISTO KORTELĖS

Kauno Miesto Savivaldybės Maisto ir Prekių Skyriaus kontorose (juo sarašas mūsų dienraštyje buvo paskelbtas Nr. 115) išduodamos naujos maistoto kortelės.

Ellėms išvengti kontoros lėduoda korteles ne visiems savo rajono gyventojams iš karto, bet pačiu pagal gatves. Kokiu gatviu gyventojams kuria diena kortelės išduodamos, galima matyti iš kontorose iškabintu skelbiimu.

Kadangi dabar turimų kortelių giliojimo laikas pasibaigia gruodžio 1 diena, ligi to laiko visi kauniečiai turi išsiltinti naujas korteles. Gyventojai prašomi pasitikrinti savo rajono kontorose, kuria diena bus duodamos jų gatvėse gyvenantiems kortelės, ir paskirta diena tas korteles atsiimti.

Ateinant atsiimti kortelių, reikią turėti su savimi pasa (ar jį atstojanti asmens liudijima) su įsiregistravimo atžymėjimu.

PROFESINIŲ SAJUNGŲ CENTRO BIURAS ATDARE VOKIECIŲ KALBOS KURSUS KAUNO MIESTO LIGONINĖJE

Profesinių Sajungų Centro Biuras penktadienį, lapkričio 21 d., atidare kursus Kauno Miesto ligoninės taranautojams. I kurso užsirašė klausytojai ligoninės gydytojai, gail. seserys ir žem. medicinos personalo taranautojai, iš viso apie 100 žmonių. Kursose veikia visos trys grupės. Pažymėtina, kad II ir III grupėje vokiečių kalba dėsto tos pačios ligoninės gydytojai p. Bintakys.

kamai 18 ha gavo, o kitus per mano prakaita nusipirk...

Tai nesvarbu, kad savanoris. Bet vis dėlto būtų geriau, kad pats savininkas. Dabar eikim mes pas jo kaimyna, o rytm vėl čia sugrįšim.

Klausykit, drauge matininkę, velenai nematė ta savininką. Aš pažiūstu: jis gudrus žaltys tas Jonaitis. Pamatsyt, jis geru gali visą mėnės slapstytis, ir jo jūs né su žiburiu nesurasis... Drauge matininkę, einau, aš jums parodysiu, kur jo žemės rubežiai.

Jonaitis jkišo kaktą į languko voratinklį. Matininko purvinių batai palengva kruta. Salia jo eina Andrius ir kalbasi. Keli pusberniai ir žydekliai iš paskos tvėdamai tempia irankius. Prie Andriusui puldinėja Jonaitis. Ei, motin, ka tu čia... Dar verkti dėl ju. Nebūk mažas vaikas... Tai žiūrėk, aš einu į lauką. Kai sugrįšiu, tada ir pavalgyusi...

Jis užsikuria pypkę ir žengia per kiemu. Cia pat įsikabina jo sunus.

— Juozuk, ar nori su manim? Ten, į lauką.

Vaikas nutveria tévo ranką, ir abu leidžiasi į pakalnę. Bet tuoji jis paleika tévą ir strikteli per upelį. Kitame kraente jis įau laukia. Jis mieglai tévui padėtu, bet tévas tuo kuo delis ir taip nevirkrai ritasi per upelio vagą.

— Andriuk, tik ateik rytoj: bus tévelis, mama atrakins kamara, aš tau riešutu duosiu. Ateik, Andriuk, neužmiršk. Aš dar daugiau parinksiu.

— Kvailukas!... — pro voratinklio langeli sušnabžda Jonaitis.

Vyrų galvos pranysta krumeliuose, ir netrukus jie pradedą kilti aname krante.

Jonaičiukas dar vis žiūri ten, kur nuojo vyrai. Véjas kabinasi už jo galvos ir kilnoja geltonus plaukus. Pasukui jis dėr pamaja savo mažu delnu ir bégia namo.

Jonaitis visą laiką pasilenkės priėlangiukou. Jam įskaudo nugara ir galva truputį ūžia. Jis įskibuo į vyrų žingsnius ir jų nepaleidžia. O jie eina ir eina išilgai į lauko. Pagaliau jie

DAR PRIMAMI KANDIDATAI I DURPININKU KURSUS

I ruošiamus durpiu eksploracijos kursus gauta jau 100 prašymų. Prašymai vis tebeplaukia. Daugis norinčiųjų kursus lankytis pageidauja būti durpynu vedėjais ir dešimtininkais. Mašinoms aptarnauti kandidatų yra per maža, o kaip tik ju daugiau reikia. Priimtu i kursus sarašai bus paskelbti per radija šio mėnesio 27 d. Norintieji dirbtu mašinistais i kursus bus primami ir vėliau — iki gruodžio 5 d. (ir)

UŽTEMODYMAS

Štandien nuo 16.25 līgi 7.57 val.

V. D. U. TECHNOLOGIJOS FAKULTETAS SKELBIA KONKURSA

kandidatams teorinės elektrotechnikos, techninės elektronikos ir aukštostos tipams technikos pagrindų kursams dėstyti Elektrotechnikos katedroje vyr. mokslo personalo teisėmis.

Kandidatai, turi atitinkama pasruošma suminėtiems dalykams lietuvių kalba dėstyti, prašomi iki š. m. gruodžio mén. 20 d. paduoti prašymą Technologijos fakulteto raštinėn. (Gedimino g. 40).

Prie prašymo pridėti curriculum vitae ir cenzu bei stažo dokumentus. Smulkesnės salygos galima sužinti Fakulteto raštinėje (telefonas 20131—20133). 3909(3)

SAVITARPINĖS PAGALBOS TARNAUOTOJU — PROFESINIŲ SAJUNGŲ NARIU SAVYBĖS VAKARAS

Šeštadienį, lapkričio mén. 22 d., Savitarpinės pagalbos tarnautojai — Profesinių Sajungų nariai — suruošė muzikos ir dalinų vakarą, kurio programa gražiai atliko patys tarnautojai.

Vakare tarp kitų svečių buvo matyti Igaliotinis Profesinėms Sajungoms

Karo Valdybos Tarėjas p. Wöhrl, Karo Valdybos Vyr. Inspektorius p. Häusler ir Profesinių Sajungų Centro Biuro Kultūros Skyr. Viršininkas p. Vi Lingė.

KALĘDŲ ŠVENTĖMS nusiūskime kaima ūkiškos spaudos — „Naujaja Sodyba“ ir „Ūkininko Patarėja“. Asmenys, nori pašiusti savo artimiesiems mlnetus laikraščius, dar per šiu metų gruodžio mėnesį „Ūkininko Patarėja“ administracijai, Kaunas, Daukanto g. 13, įmoka: už „Ūkininko Patarėja“ 32 pf., už Naujaja Sodyba — 20 pf. Laikraščiai adresatas persiūdami atskiromis banderolėmis. Taip pat ir tiems prenumeratoriams, kurių iki šiol dėl kurių nors priešasčiu tvarkingai laikraščio negavo, šiuo metu jis slūčiamas atskira banderole.

Gyvena provincijoje, mokesči galiausiai pašto ženklais. 3943(1)

Sporto motrupos

Amsterdamo ivyko plaukymo šventė, kurioje dalyvavo per 300 plaukikų. Vokiečių rekordininkas Schlauhas 100 m nugara praplauskė per 1:09.4 min. Tai yra laikas, kokią šiai metu nepasiekė ne vienas vokiečių plaukikas.

— Trumpu nuotoliu bėgikas Borchmeyeris, paskutiniu laiku dirbęs Rygoje ir taip pat treniravęs latvų lengvaitėtus, nukeltas į Berlyną, kur vienoj ligoninėj dirbs kaip sporto mokytojas.

— Ispanijos sporto vadas gen. Moscardo, žinomas Alkazaro didvyris, viešėdamas Vokietijos tarési su Vokietijos sporto vadu Tschammer und Osten aktualiais sportinius klausimais, kurie liečia abu kraštus.

— Prancūzijos sporto komisaras Jean Borotra buvo sumanęs sumažinti futbolo rungtynių laiką iki 80 minučių. Tačiau šis sprendimas neturėjo didesnio pasisekimo ir dabar visiškai panaišintas. Rungtynės ir tollau trukė normaliai — 90 minučių.

Pašto perlaidų tarifas

Kaip jau buvo pranešta, nuo lapkričio mén. pradžios pašto kontorose ir pašto skyriuose Lietuvos teritorijos ribose ivestos pašto perlaidų operacijos: Drauge pašto perlaidų operacijos ivestos ir Latvijos teritorijoje ir leistos iš Latvijos į Lietuvą ir atvirkščiai. Pašto perlaidų susisiekimas tarp šių dviejų teritoriju eina viudas tvarka. Mokesčiai tamkoni Vokietijos vienos susisiekimo ir yra tokie:

ligi RM 10,— RM 0,20 per RM 10,— ligi RM 25,— RM 0,30 „ RM 25,— „ RM 100,— RM 0,40 „ RM 100,— „ RM 250,— RM 0,60 „ RM 250,— „ RM 500,— RM 0,80 „ RM 500,— „ RM 750,— RM 1,— „ RM 750,— „ RM 1000,— RM 1,20

Pašto perlaidoms Lietuvoje naudojami anksčiau buvę apyvartoje blan-

kai su lietuvišku ir vokišku lietuvišku tekstu. Parduodami prie pašto langeliu. Perlaidos suma žodžiais rašoma tik vokiškai.

DAR GALIMA GAUTI VISUS „I L A I S V E“ IŠJUSIUS NUMERIUS

Daug įstaigu ir asmenų Administrazione teiraujasi pirmųjų mūsų dienraščio numerius ir ištisu komplektu. Pranešame, kad komplektu dar yra likusiu. Kaina: Nr. 1 — 85 slūčiant paštu RM 3,—, perkant Adm-joje RM 1,70; Nr. 86 — 112 su persiuntimui RM 1,50, Adm-joje RM 0,80.

„I Laisvė“ Administracijos adresas: Kaunas, Duonelėlio 24, I aukšt.

„I Laisvė“ Administracija

Veikiančių paštų sąrašas

Cia skelbiame sąraše ivardytuose paštose atliekamos visos paštinių operacijos kokios tik dabar yra leistos (ir piniginės). Kvietimus atsiimti siuntoms, kurios i agentūras neleidžiamos siusti, čia ivardyti paštai ju rajonuose veikiančioms agentūroms persiūnčia.

Adutiškis	Kaunas VIII (Maistas)	Panevėžys (Šiauliai)	Švenčionys (Švenčionėliai)
Akménė	Kazlų Rūda	Papilys (Biržu)	Sventosios uostas (Taur.)
Alytus	Kėdainiai	Pasvalys	Taujėnai (Ukm.)
Alsėdžiai	Kelmė	Pašvitinys	Tauragė (Taur.)
Alunta	Kybartai	Pilviškiai	Tauragnai
Andriejavas	Kračiai	Platieliai	Telšiai
Anykščiai	Krekenava	Plungė	Tirkšliai
Antalieptė	Kretinga	Prienai	Tytuvėnai
Ariogala	Krinčinas	Pūmpėnai	Trakai
Aukštadvaris (Tr.)	Kriukai (Šiauliai)	Pušalotas	Tryškiai
Babtai	Kruonė	Radviliškis	Troškūnai
Baisogala	Kruopai	Raguva	Turmantas
Balninkai	Kulautuva	Ramygala	Tverai
Bartininkai	Kulai	Raseiniai	Tverėdžius
Batakių	Kupiškis	Raudondvaris	Ukmergė
Bazilionai	Kurkliai	Riešė	Upyna (Taur.)
Betygala	Kuršėnai	Rietavas	Utena
Biržtonas	Laižuva	Rokiškis	Užpalai
Biržai	Laukuva	Rozalimas	Vabalminkas
Butrimony	Laukuva	Rudiškės (Vln.)	Vaiguva
Cekėkė	Leipalingis	Rumšiškės	Vadokliai
Darbėnai	Lekėčiai	Semeliškės	Vainutas
Darsūniškis	Lentvaris	Seredžius	Valkininkai
Daugai	Linkuva (Šiaul.)	Siesikai	Vandžiogala
Daugailiai	Liuvinavas	Sintautai	Varėna
Daujėnai (Biržu)	Naujamiestis (Šv.)	Skaisgris	Varniai
Debeikliai	Lygumai	Skuodas	Vaškai
Dotnuva	Lukšiai (Šakiai)	Stakliškės	Vegeriai
Dukštas	Maišiogala	Sutardėlis	Viešintos
Dusetos	Marijampolė	Surdegis	Viešis
Daugėliai (Šv.)	Mažeikiai	Surviliškis	Vilkaviškis
Druskininkai	Lentupis	Suvainiškiai	Vilkija
Eišiškės	Meškučiai	Svedasai	Višytis
Eržvilkas	Miroslavas	Šakiai	Zapyškis
Gargždai	Molėtai	Sakyna	Zarasai
Garliava	Musninkai	Šalčininkai	Zarasai
Gaurė	Pabiržė (Biržu)	Saukėnai	Zarėnai
Gegužinė	Paberžė (Vln.)	Šeštokai	Zagarė
Gelgaudiškis	Pabradė	Šiaulėnai	Zarėnai Latveliai
Gelvonai	Pagirai	Šilalė	Žeimellis
Giedraičiai	Pajūry	Šiluva	Žeimis (Kéd.)
Girkalnis	Pakruojo	Simaičiai	Zelva
Grinkiškis	Pakuonis	Simony	Zem. Kalvarija
Gruzdžiai	Palanga	Sirvintos	Zidikai</

Vidurinė Sodininkystės Mokykla Vilniuje

Šios mokyklos tikslas yra paruošti smulkiajų žemės ūkio šakų specialistus.

Mokslas trunka 3 metus. Išėjus 3 metų kurso, reikia atlikti pasirinktoje specialybėje 1 metų praktika. Išlaikus galutinius egzaminus ir atlikus praktiką teikiamas sodininkystės techniko vardas.

Mokykloje einami šie dalykai: 1) sodininkystė, 2) daržininkystė, 3) gėlininkystė, 4) dekoratyvinė sodininkystė, 5) paukštinių kirtė su žuvinių kyste ir kailinių žvėrimis, 6) sėklininkystė, 7) bitininkystė, 8) technolo-

gija, 9) augalų apsauga, 10) sodininkystės ekonomija ir saskaityba, 11) pritaikomoji prekyba, 12) pritaikomasis matavimas, 13) botanika, 14) žemdirbystė, 15) visuomenės mokslas, 16) vokiečių kalba, 17) chemija-fizika.

Greta čia išvardintų teorinių dalykų, vykdomos iš jų ir pratybos, atliekamos mokyklos sode bei medelyne, šiltamnuose ir daržuose, bityne, žemdirbystėje ir kituose įrengimuose.

I mokykla priimama berniukai ir mergaitės, nejaunesni kaip 16 metų ir nevyresni kaip 22 metų amžiaus, baigę žemesnį žemės ūkio mokykla, gimnazijos 3 klasės arba Fredos žem. sodininkystės mokykla.

Mokslas mokykloje pradedamas sausio mėn. 16 diena. Nori ištoti mokykla turi iki gruodžio mėn. 25 dienos paduoti mokyklos direktoriui savo ranka rašytą prašymą ir prie jo pridėti: 1) išėjimo mokslo (mokyklos) pažymėjimą, 2) giminės metriką, 3) sveikatos liudijimą, 4) gyvenimo prašymą ir 5) du savo atvaizdus.

Neturtingesnieji mokiniai gauna po 250 rublių stipendijos ménesei. Mokiniamas stipendijos skirstomas tada, kai jie priimti ir atvykę mokyklon mokyti, t. y. po sausio mėn. 15 dienos. Prasidėjus mokslui, mokinys, noris gauti stipendiją, paduoda mokyklos direktoriui prašymą su neturtingumu liudijimu, kuri atvykdamas mokyklon turi pasimulti iš savo valstybės savivaldybės.

Prie mokyklos yra bendrabutis, už kurį (buta, kura, šviesa, valgio gaminiai ir patarnavimai) reikia mokėti 20 rublių metams. Neturtingi mokiniai visiškai arba iš dalies nuo šio mokesčio atleidžiami. Už valgy bendrabutę mokiniai užsimoka. Tam mokesčiu pakanika beveik pušės stipendijos.

Mokyklos adresas: Vidurinė Sodininkystės Mokykla, Vilnius, Seliū g. 50, tel. 1074.

Mokyklos Direktorius
3949(2)

Kauno Didysis Teatras

Trečadienį, lapkričio 26 d.

BRANDOS ATTESTATAS

L. Fodoro 3 v. pjesė.

Bilietai nuo 0,20 — 1,20 RM.

Pentadienį, lapkričio 28 d.

PRISIKELIMAS

P. Vaičiūno 5 v. komedija.

Bilietai nuo 0,20 — 1,00 RM.

Šeštadienį, lapkričio 29 d.

COPPELIA

Delibos 3 v. baletas

Bilietai nuo 0,30 — 1,50 RM

Sekmadienį, lapkričio 30 d., 13 val.

TARTUUFAS

Moljerio 5 v. komedija.

Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM

Sekmadienį, lapkričio 30 d. vakare,

AIDA

G. Verdi 8 pav. opera.

K. Petruskui dalyvaujant.

Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12 iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Kauno Jaunimo Teatras

Sekmadienį, lapkričio 30 d., 15 val.

Premjera

KELIAUJANTI PURIENA

Manfredo Kyberio 4 veiksmu, 10 pav.

pasaka.

Bilietai nuo 0,40 — 1,00 RM.

Bilietai parduodami teatro kasoje
kaišieni nuo 10 — 15 ir nuo 17 — 19
val.

Kauno Operetės Teatras

Šeštadienį, lapkričio 29 d., 15 val.

Kauno miesto teatre

LINKSMOJI NASLĘ

F. Leharo 3 v. operetė.

Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM

3907(1)

I L A I S V E

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priminėjā 12–13 ir 17–18 val. Telefonai: vyr. redaktorius 20520, red. sekretorius 21414, redakcijos 20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 līgi 18 val., prieš šventadienius — nuo 8 līgi 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siundiant pastu) 1 mēn. užsisakantiems 1 arba 2 egz. po 20 rb egzempliorius, užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb egzempliorius. Pinigus prašoma siusti per Lietuvos Banko skyrius „Spaudos Zodis“ a. a. b. vardu (papr. ein. sask. Nr. 161560) Lietuvos Bankui Kaune.

Skelbimai darbo ieškantiems 2 rb, darbo siūlantiems 10 rb; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai 15 rb; valdinė ir prekybiniu istaigai skelbimai 1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai priimami administracijoje iš vaiko ligi 18 val.; prieš šventadienius ligi 15 val.

Leidžia a. a. b. „Spaudos Zodis“ Spausdina „Žalgis“ spausdutuvė (Kaunas, Duonelaičio 24).

Kauno radijas

KETVIRTADIENIS, 27. XI.

5.00 Vokiečių kariams RP; 6.00 Dieinos mintys; Rytinis koncertas (pl.); 6.40 Mankšta motoriems. Vad. Danutė Nasvytytė; 7.00 Žinios vokiečių k. RP; 7.15 Žinios lietuvių k.; 7.30 Koncertas RP; 8.00 Pl. muzika; 8.20 Koncertas RP; 9.00 Žinios vokiečių k. RP; 9.15 pertrauka; 10.00 Pažstamos melodijos (pl.); 11.00 Mažojo orkeistro koncertas; 12.00 Varpu muzika iš Karo muziejaus; 12.05 Pl. muzika; 12.30 Žinios vokiečių k. RP; 12.45 Pl. muzika; 13.00 Žinios lietuvių k.; 13.15 Viudūnieno koncertas RP; 14.00 Žinios vokiečių k. RP; 14.15 Popletinis koncertas RP; 15.00 Žinios vokiečių k. RP; 15.30 — 16.00 — pertrauka;

16.00 Jurgis Talmantas: Kalbos šaltinių kaimas; 16.15 Koncertas. Dalyvauja: sol. Beatričė Grincevičiūtė, Giraitienė ir smulkininkas Povilas Matukas; 16.45 Žinios lietuvių k.; 17.00 Žinios vokiečių k. RP; 17.15 Garsu paraudas (pl.); 17.45 Iš ciklo Reichas vaizduose: Švabija; 18.00 Garsu paraudas (teisinys); 18.30 Laiko ivykių, pranešimai iš fronto, paskaitos karos ir politikos temomis ir žinios vokiečių k. RP; 20.15 Simfoninis koncertas iš Vilniaus; 21.00 Žinios lietuvių k.; 21.10 Lietuviai nacionalistų partijos pranešimai; 21.20 Simfoninis koncertas iš Vilniaus (teisinys); 22.00 Žinios vokiečių k. RP; 22.15 Šokių muzika (pl.); 23.00 Programos pabaiga.

B-VĖ „VARSA“

Daro iškabas, medines raides ir kitokius užrašus. Atlieka dažymo — dekoravimo, tapetavimo ir kitus kambarių remonto darbus.

Laisvės al. 3a, telef. 26856.

3781(3)

Bekanntmachung

Das Elektrizitätswerk Kauen gibt wiederholt seinen sämtlichen Stromverbrauchern, die bis jetzt noch Gleichstrom von 220 bzw. 110 Volt verwenden, bekannt, dass die Lieferung des Gleichstroms vom Elektrizitätswerk ab 20. Dezember d. Js. eingestellt wird. Diese Einstellung der Gleichstromlieferung ist darauf zurückzuführen, dass der gesamte Betrieb des Elektrizitätswerkes einer Vervollkommenung bzw. Rationalisierung unterzogen werden soll. Alle Stromverbraucher, die Gleichstrom-Elektromotoren bezw. Geräte verwenden, werden hiermit aufgefordert, diese rechtzeitig durch entsprechende Drehstromapparate zu ersetzen.

Der kommissarische Treuhänder.

Kruck.

Kauen, den 25. November 1941.

Skelbimas

Kauno Elektros Stotis pakartotinai praneša visiems savo abonentams, kurie ligi šiol naudoja nuolatinę srove 220 bei 110 voltu, kad nuo š. m. gruodžio 20 dienos nuolatinės srovės tiekimas iš Kauno Elektros Stoties bus nutrauktas. Nuolatinės srovės tiekimas nutraukiama norint patobulinoti ir suracionalizuoti visa imonės veikima. Visi abonentai, kurie naudoja nuolatinę srovę elektromotorams bei kitiems jai pritaikintiems aparatom, raginami laiku pakeisti šiuos įrengimus kitais, kintamajais srovių pritaikintais aparatais.

Komisario Patikėtinis

Kruck.

Kaunas, 1941 m. lapkričio 25 d.

3945(1)

Valstybinis malūnų ir kėpyklų trestas

Telefono Nr.:

I. Vadovybė

Valdytojas ir Pavaduotojas .. 28696

II. Gamybos skyrius

Skyriaus Viršininkas 25937

Tiekimo Dalies Vedėjas 24635

Statistikos Dalis 29096

III. Technikos skyrius

Skyriaus Viršininkas, inžinierius — technikas 28694

IV. Finansų skyrius

Skyriaus Viršininkas 23048

Bendraus skyrius 24898

V. Administracijos ir ūkio skyrius

Skyriaus Viršininkas 20781

Adressas: Kaunas, Laisvės al. 31 b.

II-ras aukštetas. 3926

Valst. Muilo Fabrikos

„GROŽIS“ TELEFONŲ SARĀS.

Fabriko centrinė telef. Nr. 27069.

Per ją galima išsaukti:

1. Direktoriu,

2. Vicedirektoriu,

3. Vyr. Inžinieriu,

4. Laboratorija,

5. Užsakymu skyriu,

6. Gaminii sandėlio vedėja,

7. Skyriaus vedėja,

8. Sarga.

Buhalterija 22447

Tiekimo ir ūkio Skyrius ... 21809

Zaliavų Sandėlio Vedėjas 29435

Sargas 21005

3945(1)

Generalinio Komisaro Tiekimo ir Paskirstymo Istaigos

Maltinimo Valdybos,
Kaune, Duonelaičio 2,

Istaiginių telefonai:

1. Valdytojas (dr. K. Sruoga) 23614

2. Pavaduotojas (P.

Senuoju reikalu konkrečiau

Psichologijos mokslo yra konstatavęs vadinančią tarpasmeninį atsakingumo pasidalinimą. Tai reiškia, jeigu kuriuo ir atveju yra vienodai įpareigotas visas kolektivas, tai natūraliai kiekvienas kolektivo narys jaudiasi mažau atsakingas, nes didelė dalį atsakingumo jis perleidžia savo bendrinkingams. Tuo būdu, jeigu nebūtų atsakingos vadovybės, gali būti ir skirtasis uždavinys neatliktas ir kiekvienas kolektivo narys jaustis ne taip jau nusikalstęs, nes pareigos neatlikęs ne jis vienas. Kažkas analogiško yra ir karuo salygose, kada dėl geros valios žmogui puikiai suprantamu priežiūri jis negali naudotis daugeliu išprastų sėrybių, patogumu ir paslaugų. Ta proga daugelis pareigūnų pajunta mažesni atsakymai ir tuo atveju, kada patarnavimas yra visai įmanomas. Mat, jam atrodo, kad stovėjimas eilėje, laukimas ir kiek šiurkštės traktavimas yra savaime suprantamas laiko stilius, todėl kam persistengti!

A pie tokį nesažiningą laiko vogimą, apie kas mus sutinkama prekybininko ar šiaip pareigūnams kientams ar interesantams šiurkštumą jau esame šioje vietoje kalbėjė, tačiau vargu, ar tatai daug prisidėjo reikalui pataisyti. O vis dėlė spaudos žodis, ypač kai jis atstovauja visuomenės balsui, neturėtu likti tyruose šaukiančiuoju balso. Todėl dar karta norėtume priminti kai kuriems nenusiteiku siems pardavėjams, kad ne tik gražiai išpuoštos vitrinos ir sunikiu karo metu turi rodyti giedra mūsų miesto veida ir tikėjima į ateiti, tai turi spindėti ir iš prekybininko nuotaikos, kuris kaip vitrina puošnumu, šiuo atveju savo mandagumu ir paslaugumu turi daug kilnesnių uždavinii, negu pirkėjo prisiiviliojima. Negalima taip pat toleruoti tokio klientu laiko gaisinimo, koki, p.vz., praktikuoja Senamiesčio „Inkar“ kliošų taisymo kontora. Yra atstikimui, kad vieno kliošo atsiūlimi pilietis visą mėnesį eina maždaug kas ketvirta diena, ir vis jis prasomas ateiti kita savaitę po to, kai būna išvartomi kalnai kliošų, kurie galėtų būti tvarkingai sudėti gausiose tuščiose lentynose ir lengvai pagal numerius atrenkami. Nieko nuostabaus, jei pagaliau namo parsinešęs kliošą, klientas apsižiūrės parsinešęs ne savo. Spauda, norėdama tarnauti visuomenei, bus priversta tokius ir panaujus faktus kelti alkštēn, kad atsakingi žmonės tikrai susirūpintu padaryti tai smulkiai, bet tikrai ikyriai netvarkai gala.

Ne vienas esame girdėję anekdotą apie žmogų, kuris, karui prasidėjus, turėjės proga rasa ir vokiečių pasiteirauti apie ju šalias traukinį eismą. Rusas pareiškės, kad kadaise sovietų traukiniai vėluodavę keliolika minučių, o dabar vėluoja po keliolika valandų, nes dabar esas karas. Vokiečių pasižiūkes, kad ju traukiniai seniau vėluodavę porą minučių, bet dabar eina punktualiai, nes dabar karas. Šis anekdotas puikiai charakterizuojasi chaotišku Rytų netvarka ir tinguma ir Vakarų organizuotumą ir tvarką, kuri ryškiausiai pasireiškia tada, kai gyvenamasis momentas esti kritiškiu. Mums būtų labas galutinai nusikratyti visomis rythmiko kvietymo liekanomis ir tvirtai atsigrižti į Vakarus, ir tai turi būti žymu kiekvienam smulkiausiam darbelyje. Mūsų būties traukinys neturi vėluoti nė minutės, nes dabar yra karas.

Mūsų bendradarbei

p. O. AUŠROTIENEI

dėl jos tévelio mirties reiškiamė nuoširdžią užuojaute

K. M. S. auksinės statybos skyriaus vedėjas ir bendradarbiu

Ponui

Vytautui Stanevičiui,

Lietuvos Nacionalistų Partijos Vyriausios Vadovybės Organizacijos Vadybos Viršininkui, jo sūneliui mirus, nuoširdžią užuojaute reiškia

Lietuvos Nacionalistų Partija

Antikominterninių paktų pasirašė 13 valstybių

Galės būti išleistas manifestas Europos tautoms. — Anglai bandė iškelti desantą Prancūzijoje. — JAV veržiasi į Pietinę Ameriką ir nepori pripažinti naujosios tvarkos Azijoje.

Telefonu iš Berlyno

Vakar 12 val. 45 min. iškilmingai išpuoštoj Reicho kanceliarijos ambasadorių salėje išviko iškilmingas valstybės aktas, per kuri antikominterninių paktų buvo pratestas sekantiems penkeriems metais. Ta pačia proga dar septynių valstybių iškilmingai pareiškė prisidėdanių prie to pakto. Iškilmingas trumpu sveikinimu pradėjo Vokietijos užsienių reikalų ministeris von Ribbentrop. Po jo sveikinimo buvo paskaitytas antikominterninio paktu pratesimo protokolas. Po to, rumas kalbas pasakė Italijos užsienių reikalų ministeris grafas Ciano, Japonijos ambasadorius Berlyne Oshima, Ispanijos užsienių reikalų ministeris Serano Suner, Mandžuko atstovas Limiven ir Vengrijos ministeris pirmmininkas bei užsienių reikalų ministeris Bartoš. Ciano kalbėjo į aliskai, Serano Suner — ispaniškai, ju kalbos buvo išvertos į vokiečių kalbą. Visi kiti kalbėjė vokiečiai. Pasakius seniemis antikominterninio paktu nariams, išviko jo pratesimo protokolo narsašumas. Pratesus paktu Bulgarijos užsienių reikalų ministeris Popovas, Danijos užsienių reikalų min'steris Skalinius, Suomijos užsienių reikalų ministeris Vitingas, Slovakijos premjerius ir užsienių reikalų ministeris Tuka, Rumuni-

jos viceprem'eras Michail Antonescu, Kroatijos užsienių reikalų ministeris Dr. Lerkovič padarė prisidėjimo pareiškimus. Visi jie kalbėjo vokiečiai. Nankino vyriauybė savo pareiškima apie prisidėjimą prie antikominterninio paktu padarė telegramą, kurią perskaityė von Ribbentrop. Tuo būdu prie antikominterninio paktu darbar yra prisidėjė 13 valstybių. Viros tos ceremonijos užtruko apie 2 valandas. Jose dalyvavę minėtųjų valstybių atstovai Berlyne. Vokiečių pasiuntiniai tuoose kraštose. Reicho valstybės, partijos ir armijos atstovai daugelis diplomatinio korpuso narių bei užsienių ir vokiečių spaudos atstovai.

Vakar ryta buvo pranešta, kad ir amerikiečiai žurnalistai kviediami į tas iškilmes. Vokiečiai pažymi, kad nuo Berlyno kongreso, išvystus 1878 metais, i Reicho sostinės pirmą kartą taip gausiai susirinko Europos valstybių ir pasaulio atstovai. Šiandien Kaiserhof viešbutyje to savo išsko kongreso atstovams rengiamas iškilmingas priėmimas. Ta proga Vokietijos užsienių reikalų ministeris von Ribbentrop pasakysis didele politinė kalba. Numatoma, kad ketvir-

tadienį visi šie delegatai bus priimti Flurerio. Visai galimas dalykas, kad iškilmes baigiant, bus išleistas savo rūšies manifestas Europos tautoms.

Tuo metu, kai Berlyne posėdžiauja antikominterninio paktu nariai, vokiečiai kariuomenė vis labiau artėja prie paties kominterno sostinės Maskvos. Čionyščiai vokiečiai kariuonės sluoksniai pažymi, kad oras fronte esas palankus vokiečiams, ir operacijos Maskvos fronte vokiečiams vykstančios labai sekmingai. Tų sluoksniai teigimi, Maskvos likimas būsiu liudinas, ne bolševikai esą nusistatę žinti miestą iki paskutinių. Jie yra Maskvą užminave, tur būt, daug labiau, negu Kijeva, Charkovą ir Odesą. Dėl to, miesto suakinimas neišvengiamas.

Dėl mūšių Lybiuje vokiečių kariuonės sluoksniai tuo tarpu susilaiko nuo bet kokių komentaru, pažymėdami tačiau, kad ten vyksta smarkios kautynės. Iš italų karo vadovybės pranešimo atrodė, kad Lybiuje mūšiai vyksta visoje eilėje vietu, kai Tobrukas, Solumas, Gielo oazė. Italai pažymi, kad abieju pusiu nuostoliai yra dideli.

Dėl anglų mėgimimo iškelti de-

santa Prancūzijoje laukričio 24 d. naktį, kuri minėti ir vokiečių karo vadovybės pranešimas, vokiečiu kariuonės sluoksniai pažymi, kad jis neturi jokios militarinės reikmės ir kad, apskritai, esą nesuprantama, ko anglai tuo norėjo pasiekti.

Oficialūs vokiečių sluoksniai tuo tarpu dar nekomentuoja to faktą, kad Jungtiniai Amerikos Valstybių kariuomenė užėmė Olandų Gvajaną, kur yra svarbios bokšto kasyklos ir gaminamas aluminijus, kuris taip reikalingas JAV ginklavimosi pramonei. Tačiau vokiečių spauda smarkiai nuo Roosevelto, vadindama jo žygį į Olandų Gvajaną drakonišku „Deutsche Allgemeine Zeitung“ teigia, kad po to sekstanti Prancūzijos Gvajana, ir rašo, kad tai esas pirmas ginkluotas Roosevelto įsitiprinimas, Pietinės Amerikos. Tai esas Roosevelto imperializmo pasireiškimas, tiksliau, jo pradžia. Is Olandų Gvajanos, anot to laikraščio, Rooseveltas planuoja šokti į Prancūzijos Dakara Afrikoje, užimti Martiniko salas ir t.t. Tā dalyką liudijas ir tas faktas, kad Jungtiniai Amerikos Valstybių vyriausybė vakar nuteis teikti pagalbą ir gen. de Gaulle žinioj esančioms Prancūzijos kolonijoms. Toliau laikraštis rašo, kad Islandija ir Gvajana — tai tik Roosevelto smurto pradžia. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ nuomone, atviras Roosevelto žygis tokiu metu į Pietinę Ameriką yra aiški tasa jo politikos, siekiantios viešnatauti pasaulio erdvėje. Dėl to negali būti abejonių nei Atlanto, nei Ramiojo vandenyno krentuose. Kartu laikraštis sarkastiškai traktuoją emigrantinės Olandų vyriausybės Londono pasireiškima, kad esą JAV kariuomenės paliksianti Gvajana, kai tik praeisias pavoju.

To paties „DAZ“ korespondentas savo radiogramoje iš Tokio praneša, kad tenai spaudoje dideli nepasiitenkinimai sukelęs faktas, kad Cordell Hull sužaukė Anglijos, Čiankašeko vyriausybės ir Olandų Indijos atstovus pasitarimo, kuriame buvo svarstomi Japonijos vyriausybės pasiūlymai dėl Japonijos — Jungtinės Valstybių susitarimo Tolimuojuose Rytuose. Kai kurie japonų laikraščiai reikalauja, kad toji komedija būtų baigta, nes, esą aiškiai matyti, kad Jungt. Valstybės ne norinčios pripažinti naujous tvaruos Rytų Azijoje ir laikosi senos tvarkos. Esą jau viskas išaiškinta ir dabar beliko pasakyti: taip arba ne. To korespondento žinios, japonai iš Olandų Indijos ir toliau tebéra evakuojami. O Japonijos vyriausybė sužaukusi ekstra japonų gubernatorų konferencija aptarti svarbiems klausimams.

Vakar iš Portugalijos gauta žinija, kad su kitais svetimšalių, buvusiais Portugalijoje, padodinė koncentracijos stovyklon ir vienas lietuvis — Andrius Daugirdas, kuris permai pabėgęs nuo bolševiku, vyko Ameriką ir ilgesni laiką buvo užkiuves Lisabonoje. Stengiamasi kaip galint ji iš ten išgelbėti.

Dr. P. A.

Provincijos prenumeratoriams

Nepaisant kainos pakėlimo už pasirkus dienraščio numerius, neišvengiamo dėl didelio popieriaus pabrangimo, gruodžio mėn. prenumeratos kaina lieka ta pati, kaip lapkričio mėn.:

a. užsisakantiems paštu po 1—2 egz.
— po RM 2, — už egzempliorių;

b. užsisakantiems daugiau kaip po 2 egz., po RM 1,50 už egzempliorių.

Šiuntinėjimas didesnio egzempliorių skaičiaus vienam adresatui sumažina administracijos darbą ir ekspedicijos išlaidas. Todėl vienos asmenų vardo užsisakantiems devynis egzempliorius nuo gruodžio mėn. 1 d. bus siuntinėjamas vienas egzempliorius prieš, t.y. iš viso dešimt egzempliorių. Pridedamas egzempliorius nuo gruodžio

1 dienos bus siuntinėjamas ir tiems prenumeratoriams, kurie už dienraštį jau yra sumokejė.

Prenumeratos užsakymai pildomi nuo liepavos mėnesio 1 ir 15 dienos.

Apie per Lietuvos Banko skyrius siuntinėjamas sumas Administracijai greitai negauja pranešimų, todėl tokių užsakymų skubiai išvykdyti negali. Daug greičiau ir tiksliau bus aptarnaujami tie prenumeratorių, kurie prenumeratos pinigus siūlę pasto perdalidomis Administracijos vardu („I Laisve“ Administracija, Kaunas, Duo nelaičių 24).

Už išsiusto laikraščio dingimą Administracija atsakomybės nesima.

„I Laisve“ Administracija.

Lietuviška muzika iš garsintuvu

Vakar apie 18 val. švietė jaunutis, šal is ruputi žnybė į ausi, oras buvo aptrauktas šaltelio rūku. Kai kurios žvaigždės vaikai mirgėjo danguje. Tik staiga einant pro Saborą, vienam iš sodelių, pasigirdo nuostabūs garsai. Kas taip gražiai koncertuoja? Tokie supranami, malonūs garsai pliniai iš garsintuvo. Prie sodelio kampo, nors trupučiukai ir šalta, bet stovėjo būrelis žmonių ir klausė muzikos.

Iš garsintuvo plito kanklių stygų virpėjimai. Jie vis labiau ir labiau dažnėjo. Vis daugiau lie uvišku instrumentu pasigirdavo lietuviškam muzikos kūrinyje. Stai, pradėjo šviltauti skudūčiai, pasigirdo ragelė. Visa muzikos instrumentų nuotaika pakilo iki didelės aukštibės. Bet šai, pamažu, iš lėto pradėjo muzikos instrumentų tylių aliuotis. Vis pamažau lie uvišku instrumentu pasigirdavo lietuviška triūba ir... muzika nutilo. Muzikos kūrinyje buvo baigtas. Katučių nebuvo girdėti, nes koncertas vyko iš radiofonu studijos...

Reikėjo skubėti ir atstraukti nuo

muzikos. Tačiau iš Didžiojo Teatro garsintuvu vėl buvo girdėti lietuviškos muzikos transliacija. Dabar daivinavo choro baritonas, apie kurį, kuri duos pilna pieno puodėnė. Kaip žinia, tai lietuviško ralavimo daina, užrašyta ir harmonizuota prof. Gruodžio.